

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 18. Magno sunt detrimento dæmones loquaces, quibus imperatur, velut Pythonibus, silentium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

proximo. Quid in te diabolus operatur? omnia pervertite mutum facit, taciturnum, ne verbum illi dixeris, quo peccantis aperiuntur oculi; & coram ceteris suis picā loquacior, illis promulgans proximi defectus, in publicis illos detegens colloquijs; quo fratris præiudicis famæ ac dignitati, & tibi animæ vitam adimis. O quot habet diabolus in mundo id genus loquaculos!

II. Prophe-
tas A-
chab red-
dit dia-
bolus lo-
quaces in
Regis
perditio-
nem.
3. Reg. 22.
21.

Mirabilem narrat Spiritus sanctus historiam, cui Michæas interuenit Propheta. Medius consiliarijs pluribus residebat impius Rex Achab quia illis Regia scatebat aula, quibus concilij sui mysterium aperiebat: quid illud? *Ire debeo in Ramoth Galaad ad bellandum, an quiescere?* Rursum attollit oculos vates, Deum contemplantur ut supremum omnium Monarcham celesti radiantem throno, milleis circumfusum Angelis, quibus hoc proposuit, quis modus impium Achab perdendi, ut cadat in prælio superatus: & ecce adfuit Satan inter filios Dei. En ego, inquit Domine, mitte me, nullo sum id negotio peracturus. At quâ ratione decipiam illum, quomodo decipies? *Ergo spiritus mendax in ore omnium Prophetarum eius.* Ad domum accurrant, ubi cuncti confluunt taciturni Consiliarij, eorum ora subingrediat, linguas assumam, & stentore reddam clamosiores, ut Regi tacenda suggerant, quibus in laqueum conijciatur, irretietur, cadatque intemptus. Ut dictum in factum, illorum assumens loquax spiritus linguas, omnes quicquid in buccam venerit, loquuntur, nec vllus alterum audit loquentem, nec mirum illos diabolus agitabat, quo rex idolatra miserranda clade sagitta confossus, interijt. Quot tales alit mundus. Proponit diabolus puellam perdere, pudicissimam, piam, vxoratum, devotum clericum, à mundo remotum, religiosum. Quis modus? huius & illius os occupat, linguas moderatur, ut illius detrahant dignitati, de vito Ecclesiastico mentiantur, quæ illi nunquam in mentem venerant, de Monacho effutiant ea, quæ nec imaginatione comprehendit, de maritata secretum spargant defectum, at modò correctum, puellam redarguant ob morum leuitatem, sed quàm lacrymis exparuit illos reddit picā loquaciores, te verò fide teuem adeo, ut eis fidem adhibeas velut Evangelistis.

§. 18. M. gno sunt detrimento demones loquaces. quibus imperatur, velut Pythionibus, sententiam.

Perpicue vidit David diabolum ori vnius istorum, quos reddidit loquaculos inscientem: Docet scilicet Idumæi, hominis audacissimi, cauteriatam habentis conscientiam, qui coram rege Saule malè de Davide loquebatur, & perfidam fidem Sacerdotum arguebat, vnde decretum illud à Saule, ut octoginta quinque neci traderetur. O te proditorem, inclamat David: *Tota die iniustitiam cogitasti lingua tua. In nouena acuta scisci dolium.* O verba, ô mylteria? declaranda die Mercurij. Sufficiat modò damnatum pependere non minimum, quod garulus adfert diabolus: *Tota die iniustitiam cogitasti lingua tua.* Congruè dicit, *Iniustitia:* hoc quippe uomen optimè vestris congruit & murmurationibus & detractioibus. Quo nomine vocatur peccatum illud, quo tibi tollit læro pallium? Iniustitia. Quo nomine vocatur crime illud quò fur tibi surripit centum reprobos. Iniustitia quia iniustitiā violauit, tibi quòd iurè erat, auferendo, & quo velut tibi proprio fruebaris, quo igitur nomine scelus illud vocabitur, quo quis alterius famæ & nominis derogat existimationi, qua gaudet, & quàm ut sibi propriam possidet: quo credis illud nomine compellendum Iniustitiā, quæ grauior, peiorque sit; si enim quis tibi fur quatuor aut sex asses eripiat, exeat pallio, quo priuatus nudus non incedis, cum aliud tibi suppetat, & tamen iniustitiam in se commissam queraris, quid de illo dices qui tibi rem auferit adeo pretiosam, quæ tantum tibi potest inferre nocuentum, nominis scilicet dignitate in: *Melius est nomen bonum, quàm iniustitia mala:* testatur Salomon. Verum fets molestius tibi centum auferri denarios, vel honorem tuum denigrari? Hinc elicias, quàm grauior conscientia tua oneretur, dum murmurat, & lingua tua, velut nonaculā acutā, detrahis boni Sacerdotis, bonam existimationem obfuscat, puellæ splendorem nominis perstringit, quodque committens iniustitiæ peccatum iniustitiæ reus sakra: non possis omnino, nisi restituta ablatum, illudque ex sententia D. Augustini cui subscribunt omnes Theologi: *Non remittitur peccatum, nisi restituatur ablatum.* Veretur autem, ne inter illa censcatur peccata de lixibus quibus D. Cyprian. quod cum sit frequenti-
supm. lxxxv.

mem minus aduertitur, & cum non attendatur, non vitatur, nec illata damna reparantur, vnde multi pereunt ex eorum inaduerſentia, ad que tenentur.

H. Addit alicuius Danid: *Sicut nouacula acuta fecisti dolium.* Nouacula ex se non mouetur, at instrumentum est, quo, qui tuam intendit deſecrare faciem, momento temporis illam diſcepit, dilacerat, & dilaniat. Conuenienter lingua deſcribitur, acuta est, coram intima percutit, clauſtra penetrat minutissima, mulierum recessus abſciſſi os, omnia perulſtrat, animam dilacerat, quod homo tenet agnus. His conſeq. enter declarat D. Aug. illa Psalmiſta verba: *Erunt à framma, Deus animam meam.* Loquitur in perſona Chriſti: rogat hoc patrem cœleſtem, ab illa ſitum cœpiat framma, cuius vitis ad animam penetrat viscera. Quæ ratio egiſtur hoc Chriſtus poſtulæ? Audiamus D. Aug. *Et anima gladius est. Nec vitique tali ferro Chriſtus occiſus est, ſed cruce, nec laſus, eius gladio, ſed laſera percuffiſſime. Tranſlato verbo, framma linguam dixi perſequentium, ſicut in alio Psalmo dicitur: & lingua eorum gladius acutus. Unde quædam eius carne lingua præuincit malignorum, erat ut anima nihil nocent. Illo tamque mutæ linguæ tormento Chariſtus cruciatur: Gladius acutus peringit, vſque ad diſtinctionem animæ. Gladius est maleſica lingua, vulnerans animam, ſeſpſa non moueat, at illam aſſumit diabolus: ipſe enim ille est, qui tuæ ſtruit inſidias perditioni: ille qui linguam dirigit, & illâ à ſurſum viſque deoſum facie ſœdat venuſtatem, oſta carnis demndat, & omnem perdit el gantiam. Quem credis linguam illam adeo parulam dirigere, quando nullo remorſu conſcientiæ vitæ: erogas mulieri, & piſſum ſacerdotis, & puella nubilis & equitis nobiliſſimi, honorem, velut circ. imediis tenebris obtuſaſti? Ille, loquetis, quo ſtemmate prægenitus, illa incontinentior aut: hic autem alit cellarem, hæc oſtium omnibus parentiſſimum, nulli occlat. Obſerua aut Phariſæ Chriſti diſcipulos eius adeo veſtigij inharcentes, vt quid in eis carpat, nihil inueniant: hoc tamen aduertunt, quod non lotis panem manibus manducarent, vnde cõſeſtum retoluunt: *Quæ de diſcipuli in tranſgreſſione dicitur: traditiones ſeniorum: non enim laſam manibus panem manducant: fieri ne potelt, quod Apoſtoliſ & Chriſto deſtabant: Maxime Apoſtolorum quærit auctoritate derogare, & eo modo Chriſti lædere dignitatem: diſcipulorum etenim deſectus magiſtro imputatur. An ergo huc viſque in lingua prorumpit? etiam: quilibet enim petulant**

audaxque perimatur. Data opera de lingua diſſerit Apoſtoliſ Iacobus, hoc ſuppone: ſ, nihil eſſe præter linguam quod tanta egeat moderatione: *Si quis autem putat ſe religioſum eſſe, non refrœnans linguam ſuam, ſed ſedulens cor ſuum huius vana eſt religio.* Eodem modo, iſ fallat de lingua loquitur reſtoratione, quo D. Pauluſ de charitate: *Si linguæ hantium loquar & Angelorum, &c. charitatem autem non habeam, nihil ſum,* hoc illi videtur reſpondere: *vana eſt religio.* Vana eleeſioſyria, vana oratio, vana quælibet pietatiſ opera eiſ, qui lingua laborat petulanti. Huic doctrinae tres ſtatuit propoſitioneſ. Prima: *Lingua eſt vniuerſaliſ iniquitate, vſque inflammata à gehenna.* q. d. omnium eſt iniquitatum iſtrumentum. Inſtrumentum ſuperbie quod aut. *In celum aſcendat, ſuper aſtra Dei exaltato ſolum meum. Dives ſum & locupletatiſſim.* Inſtrumentum auaritiæ. Hæc enim fraudeſ ma. chnatur Luxuriæ, omnium denique vitiorum. Addit autem: *Inflammata à gehenna.* Ab inferno educitur, in inferno lingua inflammatur. In illam accendit in gehenna? diabolus, qui reddit ille quæcuiſ ignis eſt infernaliſ, nec eſt quod reſiſtat ei, corpora, animas, Angelos, dæmoneſ penetrat & inflammant, ſimiliſ ei de q o pangit Dauid: *Sagitta potentis acuta, cum cor hominib. deſcendit.* Incendit omnia igniſ ille gehennaliſ. Secunda ſtatuitur propoſitio. *Lingua modicum membrum eſt & magna exaltat.* Læet hic myſterium. Modicum eſt granum pulueriſ tormentarij, igni tamen admone, monteſ eruit, mureſ ſubvertit, rupes diſſecit, & mæra tollit lapideſ inclareſ: tiam grauiſſimoſ. Ita *Lingua modicum quidam membrum eſt,* ſi tamen aut odio, aut inuidia proxiſ accendatur, monteſ ſolo eruit, & terreſ ſubvertit. Epicoſopeſ, nec enim biretum mitram, nec rubram galerim, nec tiaram illaſa, aut præterit moſſenſam: omnia ſubvertit, nec vires reperiet a illi reſiſtendum ſufficienteſ: *Lingua modicum membrum,* cui nulla monachorum clauſtra non pateant, nec peſſula palatorum, nec corporum cuſtodeſ, aut militum vigilia lingue præcludent adytum. Quid reſponde milti ſeuiſ, qui d volat aliuiſ, quid deſcendit profunduſ? Reſpondeſ, mentis cogitatio, idem ego ſeo de lingua iudicium, illam creauit Dominuſ, quæ mentis exprimat conceptuſ, & vt illi, lingua velat: modo celoſ aſcendit, modo terra profunda penetrat. *Male locuſi ſunt de Deo & lingua eorum: tranſiit in terra.* Romam petiit, & Romæ ſuo reſcluſum oratorio lacerat, lædit, diſcepit ſic, vt nec vniſo parcat oſſi? Enigma eſt, quid hoc

Iacob. 1. 26. III. Triad. Iacobus mala linguæ receſſeſ. IV. Viuereſ ſitas iniquitateſ. Iacob. 6. Iſa. 14. Apo. 3. 17. Ef. 119. 4. V. Modicum membrum

Hieron. Sup. de Lauuza, Tom. II.

hoc est, quod clausis ianuis, obferatis fenestris, intactis pessulis, & seris, Oratorum chorumque percurrit fratrum, omnes enervat, molit, totamque communit virtutem religiosi? lingua: **Eccel. 28. 21.** *flagellum lingua commisit ossa. Dei ministrat tabernaculo Abimelec Sacerdos adstantibus sibi ministris munitibus sacerdotibus. Illuc usque pervadit lingua Doeg Idumæi, & omnes vita privat. Iob fecerit ad sterquilinum, & illic sedentem lingua mulieris, & amicorum impropena gravis lancinant, quam ipse, quas patitur, calamitates. D. Ioannes Bap ista solitudinis penetrat secreta fugiens oculos mortalium, at illic soli arum lingua perstringit incolarum Hierusalem dicentium: **P. 77.** *Dæmonium habet. Ascendit Christus crucis patibulum, & blasphemis irritatur, Deus suo relinquit celo, illuc lingua Deo detrahens ascendit: Male loquus sunt de Deo.**

Eccel. 10. 11. *Audire lubet Ecclesiasten de lingua differente. Si mors at serpens in silentio, nihil minus eo habet, qui occulte dirahit. Quis ille, quæso serpens, qui vivens in Armenia, me hic mordeat existentem, nec sentiam? hoc linguæ proprium adserbitur: de longe venenum trahit, & officit, de longe mordet, & famam aufert insensibiliter: Et à longe facit ea, quæ serpens adeo venenosus, ac qui vel maxime, prope existens. Similis est igneæ bombardæ, quæ minimi claviculi cōtractu disploditur, diruit, & obvia quæque per aëra dispergit comminuta. Quis refert quot hominum dignitates occiderit? lingua principales, quot personas auctoritate graves, religiosas, sanctasque exauctoravit? Clausus est modicus, qui solo motu igne spargit invidiæ, cunctasq; fœdo vastat incendio. *Modicū membrum.**

III. *Tertiam docet propositionem: Inquietum malum, plenum veneno mortifero: Heu quàm inquietum! quis illud moderabitur? Equus fræna in ora mittimus ad consentendum nobis, &c. Ecce naues cum magna sint, & à ventis validis mimentur, circumferuntur à modico gubernaculo, ubi impetus dirigitur voluerit, &c. Omnis natura bestiarum &c. Leonum, vrforum, anium, cetorum, aqualarum, mulorum, &c. omnia circumantur animalia & redantur domestica: Linguam autem nullis hominum damare potest: quia animal est inquietum. At his plus aliquid est: Pleni veneno. Heu quale venenum aspici lingua venenum! Hoc est Venenū insaniabile, venenū, quod numquā remittitur, cuius mortalis infestio, quæ ab ipsa inflicta nunquam emendetur. Aspis serpens est calidissimus, igneus proinde neutiquam quietus. O quale venenum quàm mortiferum? ut nedum oves mordeat & capras, occidat, sed (teste Dioscoride) mane venenū evocet.*

mens, arborem, plantamq; cui illud iniecerit, arfaciat. Lingua venenum exptat in virginem castissimam, iuxta Ecclesiasticum, in rectorem vrbis diligentissimum, in iudicem incorruptibile, in civem optimæ fidei, illos autem in sua arcafit fama, exsiccatque dignitate. Nec his dissensu visio Hieremias: contemplantur hic *Ulinam vberem, pulchram, fructiferam specie fam.* Talis est viri honorati nominis exstimation: ubi ingratum. *Ad vorem loquela grandis exarsit ignis in ea, & combusta sunt fructa eius.* Illic colloquia miscentur, & ignis in oliva succeditur, virtute cuius vitor flos, fructulo, dispergitur olivæ, quis non miraretur si ego hic existens vitico sibilo succenderem ignem, quo pomum vel pyrum decem hinc leuiss dantes conflagarent? Hoc, & multo magis de lingua dicimus: Venenum mortiferum, quæ velus inibi nullo medetur tempore.

Item addamus illud Salomonis: *Propter peccata laborum ruina proximat malo.* Græcè legitur: *Propter peccata laborum laqueus malus.* Quam ille malus esset laqueus quæ qui secum gestaret homo, ita ab eo imitetur & comprehenderetur, ut illi vitæ creperet irremediabiliter. Talis est lingua perhibetur. Nodus malus. Primò namque peccatum illud nõ animadvertitur quibus ex caulis. Prima sit: memorem se culpæ huius reum apponit. statuta illi, quæ varijs ex metallis assurgerebat, auro, argenteo, ferro, ære, allabitur lapillus, pedes attingit luteos, & ecce totam hanc vitæ dissolutio compositionem, destruitque pulchritudinem. En tibi lingua mala, viros impetit dignitate primarios non alliditur capiti auro virtutum, operumque sanctitati, nec argenteo pectori scientiarum: nec vitæ patientiæ & longanimitatis, nec ferro tribulationum laborumque durissimo, sed luto & terræ quotidianorum adlabitur defectuum, ac negligentiarum; illud impetit, quod dare materiam videtur: correptioni: Hoc autem deplorandum, quod hoc modo labore totam iam demoliti staturam aurum, argentum, æs, ferrum, & ob hunc defectum credant nihil cætera quæque pretiosa esse faciendâ.

Attamen hæreamus in illo: *Lapis sine manibus* Qui lapidem hunc deiecerit, nullus arguitur: principium à quo processerit non invenitur: dicit hic, non ego illum deieci, alter auctorem dicti nescio: tertius ego non dixi ut quid certum ille, ego ita dixi ut alter non crediderit. Christum audis cruce suspensum: illum quis crucifixit? Si ab omnibus percuncteris, omnes sese excusant. Diabolus, ego non sum in causa, iustitiam quantum potui, ut liberum dimitterent vxori Pilati suggestu marito scriberet.

betet: Nihil tibi & iusto illi: Quod criminis innocens esset. Iudas respondit, mihi cades non impuratur: accessi namque Principes, eius protellatus innocentiis, turpe lucrum restitui. Respondit Pharisæi Pilato: Nobis non licet interficere

quoniam: Heu! les suam exonerat conscientiam, dum eum Pilato remittit iudicatum. Pilatus de facto requisitus, lauat manus: quis igitur nudum expulit patibule? O proditores: omnes res sanguinis roos expulit: Tradiderunt enim summi sacerdotes. Pilatus tradidit eum. Deum virtum auctoritate venerabilem cruce suspensum, tria latensibus attritum, ob demeritam eius famam: quis illi detraxit, non en eius quis laxit? Omnes negant: ego non, non ego. Vos omnes accuso peccati, dicatis licet ego hoc non credo, ego hoc non dixi, sed ab alijs audium accepit, &c.

Secundam adduco rationem, quia quisque se parva & nullus momenti dixisse arbitrat: nihil enim aliud dixi, quam vidi illum colloquentem, tali corruentem, &c. O Samson, euadis qualis: quid tibi auferunt? capillos, nullius momenti tem. Sic se res habet, atamen ei vitam adiungit, & eueniat fortitudinem. Talis euadit, ut omnibus sit opprobrij spectaculum. Quid regi denit Doeg Idomaneus, cuius criminis læsæ maiestatis accusauit sacerdotes, ut ea de causa David hunc componeret psalmum maledictionum contra maledicum? Quis gloriatur in malitia, qui potens est in iniquitate, sic sicut nouacula acuta fregit dolorem. Quod sacerdos hospitio Davidem exceperit peregrinum. Res nauicidetur, at perdidit sacerdotes, Dei ministros trucidauit, Domine res nullus considerationis quam euulgati, non dixi talem esse meretricem, illi solummodo læsi capillum, quid hoc tanti? O te traditorem: hoc qui ppe est illi vires confringete, auiam tollere. His matrimonium impedis, alteri bonam nominis reputationem, canonicatum alteri, alteri Episcopatum. Laqueus malus.

O loquaces demones? o garrulos energumones: diabolus vos reddit loquaculos, expedit autem vobis silentium Christus imperaret: Tace obmutescite. Tace diabole.

Hoc Dominus inuauit illo, quod de Saule legitur: Inuasi spiritus Domini malus Saul, & prophetauit in medio domus sue. Quis ille propheta? modi quo à demone acceptus propheta? Num recte propheta creat diabolus? Respondet D. Hieron. More arreptitiorum prophetauit, & prophetauit suum in hoc loco nihil aliud est in D. Hieron. telligendum nisi aliena retulisse, Saulem inuadit

immundus loquaxque spiritus, & continuo illo agitatus, de his & illis loquitur, horumque defectus reuelat, de his & illis, mali suggerit suspicionem: qui & congruo nomine dicitur Spiritus malus. Licet enim omnes mali sint, quia ad malum omnes allicunt, singulari tamen nomine ille dicitur malus, qui vos instigat ad murmurandum, & alteri detrahendum, ut dicendum die Mercurij, talem in Saule operabatur effectum detractionis. Heu in quantum idem operatur!

Ad lolidem cadit, quod de Pythibus scribit Spiritus S. Hes Deus sum opere detestatur, hos execratur quam qui vel maxime. Quocirca sepius sub pœnis præcipit grauissimis, illos nemo confuleret, nemo illis loqueretur, nullus audiret, nullus, in tantum, ut cum Saül rex pessimus multis Deum pronocasset secleribus, quibus mortis incurret supplicium, quomodo ita i terij, singulariter tamen, ei mortis ratio tribuitur, quod Pythioniam contra Dei præceptum, accesserit confuturus. Vnde mortis eius causam indignans, sic de eo: Morinus est ergo Saül, propter iniquitates suas. Et quæ, precor, sunt hæ Saülis iniquitates? Eo quod consulit Pythioniam, ideo interfecit eum Dominus. Quod genus hominum Pythones? Multis & ea quidem varia doctissimi hic Doctores adferunt, at breuiter perstrin-

L. 99. in 1. Reg. c. 18. Tom. 3.

VII. Saül à! Deo occisus eo quod Pythioniam confutulit.

VIII. Vnde dicitur: Et Pythones? Quod genus hominum Pythones? Multis & ea quidem varia doctissimi hic Doctores adferunt, at breuiter perstrin-

Lib. 3. Ethymolog. c. 7.

gens, quæ ipsi fufius disputant, respondeo, D. Augustinus fuisse seu sacerdotes Apollinis, tam viros, quam mulieres. Erat Apollo in sententia D. August. Deus auguriorum, ad quem recurrabant, qui futurorum contingentium quærebant scientiam, ut Mars Deus malitæ armorumque celebratur: Apollo dicebatur Deus in diuinationibus, sicut Mars in bello, &c. vocabatur autem Pythius quia de eo fabulantur, quod iaculo serpentem interfecisset, qui mundum suo inficiebat veneno, nomine Pythium, unde nomen sumpsit, de quo fufius historici profant. Hinc eius ministri nomen sumpserunt, ut viti dicerentur pythones, & faminz pythioniaz, teste D. Hieron.

Horum minus erat diuinate, quorum responsa Apollinis dicebantur oracula: quæ ut depremerent ceteris utebantur inuocationibus, quibus constrictus diabolus illos arripiebat, implebat, ut crepare viderentur: illos autem reddebat lymphaticos, furiosos, cæstro percitos: Vnde tali correpti spiritu fanatici nuncupabantur: illis diabolus os aperiebat, linguam corripiebat, & Battologos efficiebat, ut quid dicerent, non attendere, quinimo, narrante Abulense, nec ipsi sci-

In Lib. 1. Reg. cap. 18. q. 16. Et in cap. 1. q. 9. 10. Et 21. Ad. 16. 16.

rent qui effarentur, secreta euulgabant, diserebant de praesentibus, de absentibus, de praeteritis, de futuris, & eorum lingua, omnigena tam rerum quam hominum percurrebat. Talis puella illa, qua D. Lucas: *erat puella habens spiritum pythoneum.* id est, spiritu corripiebatur loquaci, cuius cerebro percita diuinabat, secreta reuelabat, de his & illis detrahebat. Huius quantus eorum in mundo numerus! quos diabolus arripuit, quorum aperit ora linguam dirigit, vt nec ipsi quae dicant aduertant imo & nesciant, aliorum defectus, de quibus suspicabuntur, detergendo, vel eos qui latebant, vt se nec detineant, nec perpendant damnatum quo proximum afficiant, nec Dei iniuriam, nec obligationes quibus se debitores adtingant.

Hos Deus pythones exetratur, & mandat fugiendos, nec omnino vult audiendos. Ihs imperat *Tace obmutescite.* Hoc quoque vobis dico qui velut fatanici loquimini, vestra lingua totum percurretes mundum, omnes hominum status, honorem omnium denigrantes bonam plurimorum obfuscentes nominis claritatem, at de illis latius die Mercurij proximo differemus.

§. 19. Loqui conuenit in confessione, & mulier lapidatur taciturna.

49

Sicut diabolus loquaces reddit, dum tempus est tacendi, sic mutos reddit, dum tempus est loquendi. Callidus nouit nostrae sapientis salutis vnicum esse remedium, loquelam: quae licet aliquando noceat, alias etiam prodest. *Ventus est sermo dicit D. Bernard.* Sed non semper est ventus virens. Est quoque magna nihilominus sermons vitiosus, frequenter in lingua fructus pretiosissimus reperitur, nec sola mors est in manibus lingua, sed & vita. Non ignorat, quod heleremus ille adolefcens, quem vt seruum sibi subiugauerat, porcis commuens, abierit, comumq; patris repetient, quem pater in gratiam recepit, in hac verba prorumpentem, factaque sua condemnantem: *Pater peccavi in caelum, & coram te, etc.* Vidit publicum peccatorem hae peccatorum confessione *Deus propitius esto mihi peccatori,* cuius creptum vnguibus, domum redisse iustificatum. Expertus est, quod David vincto *Peccavi Domino,* fugerit eius manus, catenas, & compedes quibus vinctus tenebatur, dissipauerit. Nec hoc cum praeterit, peccatorum remedium consistere in loquendo; peccata nimirum confitendo, proinde neruis omnibus contentis, vt obmutescant, nec attendant confessioni, huius

D. BERN. Scrm. de triplici cuncti manas, lingue & cordis. 1. Scrimo ventus est.

curam abneget, aut pudore confundantur ne crimina fateantur.

Perpendit venerabilis Beda, & declarat Lyranus, quod ab Esdra scribitur: *Sacerdote magno Hierusalem in hos habuisse portarum exitus: ad aduehebantur carnes, i la pisces, a la fontium aqua, altera tendebat ad vallem, erat quoque & ab Esdra his diuersa, dicata Porta sterquilij, per quam vrbis immunditiae plures efferebantur: erat etiam vrbis sita in decliu montis Sion: descendentibus vero quae per portam sterquilij defluebant in torrentem Cedron, quibus ciuitas his sordibus purgabatur. Item manuum minuterio mundabatur, emissa foras sordes per foram illam portam efferebantur. Omnibus igitur portis ea inferebantur, quibus vrbis Hierusalem inquinabatur, & per hanc vnicam portam sterquilij, sordibus, stercore, cunctisque immunditiis mundabatur. O anima, te ciuitatem appello Hierusalem, tot tibi portas patent, quot sensus, potentiae, membraque corporis. Per hae omnia aduehantur, quae te forsdant, peccata scilicet: per oculos, aures, manus, pedes: attamen per vnicam portam omnibus patet exitus, per os nimirum peccata confitendo. Hoc enim inquit D. Ambros. & D. Gregor. in sensu mystico Dominus indicauit dum Lazarum ad vitam reuocaturus altius exclamat. *Lazare veni foras.* q. d. *Interprete D. Ambrosio.* Delictum proprium pando, vt iustificeris, vt lat. illa Dauidis verba, quae sibi quis dixerit contra illa dicere. *Quoniam tacui, inuenerunt ossa mea,* D. Gregor. *clamarem tota die.* Quid loqueris? Rex tibi contrariis, tacere & clamare sibi pugnant, & qui moritur vociferatur, non tacet. Quomodo conuenit quod ais: quod tota die clamando nihilominus tacetis: Et quod tibi muti fuisse nocuerit, tota die clamando: *Clamare & tacere inter se repugnant, quomodo ergo potest fieri, vt aliquis taceat, & clamet?* Optime conueniunt. Nollin' quid in sacris litteris significet clamare? libere peccare, quod mente conceperas peccatum, opere completere. Deum audit Abrahamo dicentem: *Clamor Sodomorum & Gammor. Libere peccatum cum voce, culpa est in actione, peccatum cum clamore, culpa est cum libertate, respondet D. Gregor.* Hic me perdidit clamor, hic mihi ossa corripit anima, scilicet robur virtutis. Ex vna parte clamare, est effrenè peccare, conceptus mentis inordinatos opere perficere, & ex alia, tacere, peccata nolle.*